

Jelentés az emberkereskedelemről - 2019

Kiadta az Egyesült Államok Külügyminisztériuma
(Office to Monitor and Combat Trafficking in Persons)

2019. június 20.

<https://www.state.gov/reports/2019-trafficking-in-persons-report/>

MAGYARORSZÁG: 2. szintű figyelőlista

Magyarország kormánya nem teljesíti maradéktalanul az emberkereskedelem felszámolására vonatkozó minimumkövetelményeket, azonban jelentős erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy ezeknek megfeleljen. Ezen erőfeszítések között említhetők az emberkereskedelemmel kapcsolatos ügyekre vonatkozóan kiadott új ügyészégi iránymutatások, a szolgáltatásnyújtás elindítása négy félutas házban, valamint egy országos intézkedési terv elfogadása. A kormányzat azonban az előző jelentéstételi időszakhoz képest nem növelte az erőfeszítéseit. Az állami tisztségviselők nem vizsgálták megfelelően az emberkereskedelemre utaló jeleket a veszélyeztetett néesség körében. Az áldozatok továbbra is csak kevés szolgáltatásban részesültek, amelyek koordinálatlanok és elégtelenek voltak, különösen a gyermekek esetében – akiknek nem biztosítottak külön menedékhelyeket –, valamint a külföldiek esetében. A jog lehetővé tette a szexuális célú emberkereskedelem gyermekkorú áldozatainak őrizetbe vételét; a bűnüldöző szervek szexuális célú emberkereskedelemmel összefüggésben kizsákmányolt gyermekeket vettek őrizetbe, és szabálysértés miatt eljárást indítottak ellenük, melynek során hét gyermeket elzárásra ítélték a szexuális célú emberkereskedelem keretében történő kizsákmányolásukkal összefüggésben. A bíróságok a legtöbb esetben felfüggesztették az emberkereskedők büntetéseit; az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények miatt elítélt 11 személyből csupán három került börtönbe. Mivel a kormány elegendő erőforrást fordított egy olyan írásbeli tervre, amely végrehajtása esetén jelentősen hozzájárulna a minimumszabályoknak való megfeleléshez, az Egyesült Államok emberkereskedelem áldozatainak védelméről szóló törvénye (Trafficking Victims Protection Act) alapján Magyarország mentesült az egyébként szükséges 3. szintre történő átsorolás alól. Így Magyarország a harmadik egymást követő évben maradt a 2. szintű figyelőlistán.

KIEMELT AJÁNLÁSOK

A prostitúció által érintett összes személyt ellenőrizni kell az emberkereskedelemre utaló jelek felderítése céljából, és a szexuális célú emberkereskedelem felnőtt és gyermekkorú áldozatait meg kell védeni a büntetésektől. • Jelentősen növelni kell a felnőtt és a gyermekkorú áldozatoknak nyújtott speciális szolgáltatások minőségét és elérhetőségét, ideértve az országos áldozatkezelési mechanizmus bővítését is abból a célból, hogy a hivatalos lakóhellyel nem rendelkező külföldi áldozatokra is kiterjedjen, továbbá megfelelő finanszírozást kell biztosítani az áldozatokat segítő

civilszervezeteknek. • Proaktívan azonosítani kell a potenciális áldozatokat, különösen a veszélyeztetett populációk – így például a migránsok, a menedékkérők, az állami fenntartású otthonokban és az árvaházakban élő gyermekek, valamint a prostitúcióban részt vevő személyek – körében, például az azonosításra és a továbbutalásra vonatkozó előírások kidolgozása és finanszírozása révén, valamint a bűnüldöző szervek dolgozóinak és a szociális munkásoknak nyújtott, a kizsákmányolás jeleinek felismerésére vonatkozó képzések továbbfejlesztésén keresztül. • Növelni kell a bűnüldöző és az igazságszolgáltatási szervek arra irányuló erőfeszítéseit, hogy az emberkereskedelemre vonatkozó jogszabályok szerint felderítsék az érintett eseteket, eljárást indítsanak az emberkereskedők ellen, valamint hogy elítéljék és jelentős mértékű szabadságvesztés-büntetéssel sújtsák őket. • Érvényesíteni kell a szankciók mellőzését előíró általános rendelkezést annak biztosítása érdekében, hogy az emberkereskedelem áldozataival szemben ne alkalmazzanak helytelenül szabadságvesztést, pénzbüntetést vagy egyéb szankciót pusztán azon jogellenes cselekmények miatt, amelyek elkövetésére az emberkereskedők kényszerítették őket. • Képzést kell biztosítani a bűnüldöző szerveknek, az ügyészeknek, és a bírónak a szóban forgó bűncselekmény súlyosságáról, valamint arról, az emberkereskedelemhez kapcsolódó valamely bűncselekmény bizonyításánál irreleváns az áldozat kezdeti beleegyezése. • További lépéseket kell tenni az állami fenntartású gyermekgondozási intézményekben élő veszélyeztetett gyermekeket, valamint az említett intézményeket elhagyó személyeket érintő emberkereskedelem megelőzése érdekében. • Bővíteni kell a bűnüldöző szervek, az ügyészek, a bírók és a szociális munkások áldozatközpontú, traumákkal kapcsolatos képzését. • Fokozottabb védelmet kell biztosítani azon áldozatoknak, akik súlyos sérelemre vagy megtorlásra számíthatnak az emberkereskedők részéről, például további hosszabb távú ellátási lehetőségeket kell kialakítani a sikeresebb reintegráció elősegítése érdekében. • Az emberkereskedelem elleni jogszabályokat összhangba kell hozni a nemzetközi joggal azzal, hogy a kizsákmányolás fogalmát pontosabban meg kell határozni, valamint a megtévesztést, az erőszakot, illetve a kényszert a felnőttek sérelmére elkövetett emberkereskedelem alaptényállási elemévé kell tenni. • Fokozni kell a bűnüldözéssel és az áldozatvédelemmel kapcsolatos megbízható adatok gyűjtésére és bejelentésére irányuló erőfeszítéseket.

BÜNTETŐELJÁRÁSOK

A kormányzat némileg fokozta az egyébként elégtelen vádemelési tevékenységét. A 2013. évi Büntető Törvénykönyv 192. §-a büntetendővé nyilvánítja a szexuális célú és az illegális munkavégzésre irányuló emberkereskedelmet, azonban ellentétben az emberkereskedelem nemzetközi jogi definíciójával az erőszak, a megtévesztés és a kényszer alkalmazását nem alaptényállási elemként, hanem súlyosító körülményként határozza meg. A jogszabály tág meghatározása szerint a kizsákmányolás a sértett kihasználása céljából megvalósított hatalommal való visszaélés. Az alaptényállás tekintetében előírt büntetés egytől öt évig terjedő szabadságvesztés, a súlyosító körülményeket is magukban foglaló emberkereskedelem bűncselekményéért pedig kettőtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés szabható ki. A büntetések kellően szigorúak, és a szexuális célú emberkereskedelem esetében arányosak az egyéb súlyos bűncselekmények tekintetében előírt büntetésekkel. Ezenkívül a 193. § büntetendővé nyilvánítja a kényszermunkát, melynek szankciója egytől öt évig terjedő szabadságvesztés a felnőtt áldozatok esetében, illetve kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés a gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekmény esetében. A 203. § büntetendővé nyilvánítja a „gyermekprostitúcióból” történő haszonszerzést, illetve a „gyermekkel folytatott szexuális tevékenységért teljesített fizetést”, amely cselekményeket három évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, ami nem tekinthető kellően szigorúnak. A szóban forgó rendelkezés alapján csak akkor szabható ki súlyosabb büntetés, ha az érintett személy részben vagy egészben egy gyermek

említett módon történő kizsákmányolásával tartja el magát, illetve ha gyermekek említett módon történő kizsákmányolására céljából bordélyházat tart fenn vagy vezet.

A bűnüldözési adatok továbbra is megbízhatatlanok, ami megnehezíti az erőfeszítések értékelését. A kormány szerint a nyomozások, az eljárások és az elítélések alacsony számának a közbiztonság utóbbi nyolc évben bekövetkezett javulása volt az oka; a bűnüldözési erőfeszítések azonban ezzel együtt is aránytalanul alacsonyak voltak. A kormány a 2018. évre vonatkozóan nem a lezárt nyomozások számáról, hanem a nyilvántartásba vett bűncselekmények számáról tett jelentést, mivel a korábbi években a lezárt nyomozásokra vonatkozóan megadott adatok potenciális duplikációkat tartalmaztak. Ez a jelentéstételt érintő módszertani változás megnehezítette az éves statisztikák összevetését. 2018-ban a rendőrség 47 emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekményt vett nyilvántartásba (2017-ben 95-öt): négy bűncselekményt a 192. §, két bűncselekményt pedig a 193. § alapján (2017-ben 18 nyomozás került lezárásra a 192. és a 193. § alapján), valamint 41 bűncselekményt a 203. § szerint (2017-ben 58 nyomozás került lezárásra a 203. § alapján, valamint 19 további, a kizsákmányolás meg nem határozott formáit magában foglaló emberkereskedelmi ügy került lezárásra). A tisztségviselők 29 vádemelésről számoltak be (2017-ben 14-ről): a 192. § alapján háromról (2016-ban és 2017-ben egyről sem); a 193. § alapján kettőről (2017-ben háromról, 2016-ban pedig kettőről); a 203. § alapján pedig 24-ről (2017-ben 11-ről, 2016-ban pedig 22-ről). A bíróságok 11 főt ítéltek el emberkereskedelem vagy az emberkereskedelemhez kapcsolódó bűncselekmények miatt, szemben a 2017-ben elítélt három személlyel: 10 főt a 192. § alapján, egyet pedig a régi Btk. 175/B. §-a alapján. Ezen kívül 2018-ban nem került sor elítélésre a 203. § alapján (2017-ben 17 elítélésre került sor), a 193. § alapján pedig sem 2017-ben, sem 2018-ban nem került sor elítélésre. A 11 elítélésből mindössze három esetben került börtönbe az emberkereskedő, mivel a többi ügyben a bíróságok felfüggesztették a büntetést. A bíróságok hét olyan személy büntetését függesztették fel, akita a 192. § alapján ítéltek el (egy fő esetében két éves, két fő esetében egy év és nyolc hónapos, négy fő esetében pedig egy éves szabadságvesztést függesztettek fel). Egy főt, akit a 192. § alapján ítéltek el, két évig próbára bocsátottak. A bíróság nem függesztette fel a büntetést a 192. § alapján elítélt két személy esetében (az egyik esetében hat év szabadságvesztést, a másik esetében pedig öt év szabadságvesztést), valamint a korábbi 175/B. § alapján elítélt egy fő esetében (öt év szabadságvesztést). Annak ellenére, hogy a 2012. évi büntető törvénykönyv eltörölte azt a követelményt, amely szerint az emberkereskedelemnek magában kellett foglalnia egy kereskedelmi ügyletet, a beszámolók szerint a bírók továbbra is bizonyítást folytattak ezzel kapcsolatban. A megyei ügyészségek által felügyelt megyei rendőrségek belföldi nyomozásokat folytattak, és azokat az ügyeket, amelyek szervezett bűnözést vagy nemzetközi vonatkozásokat foglaltak magukban, átadták a Nemzeti Nyomozó Iroda (NNI) emberkereskedelmi részlegének. Az NNI emberkereskedelmi részlege 11 főt foglalkoztatott (2017-ben [is] 11-et), ami a szakértők véleménye szerint a probléma nagyságrendjét tekintve kevés volt. A megfigyelők aggályosnak találták, hogy a bűnüldöző szervek rendszeresen elmulasztották az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények jelentését, és nem alkalmazták kellő gyakorisággal a 203. §-t. 2018 októberében a legfőbb ügyészség iránymutatást adott ki arról, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő áldozatok nem egyezhetnek bele érvényesen az emberi méltóságukat, vagy a személyes szabadságukat sértő bűncselekményekbe; ezzel felhívta a hatóságok figyelmét, hogy egy ilyen beleegyezés nem eredményezheti az emberkereskedelemmel kapcsolatos ügyek ejtését. Az iránymutatás ezenkívül előírta az ügyészek számára, hogy vizsgálják felül a folyamatban lévő, kerítéssel kapcsolatos ügyeket, és adott esetben minősítsék át őket emberkereskedelemmé, melynek esetében súlyosabb büntetések szabhatók ki.

A tisztségviselők egyes emberkereskedőkkel szemben az emberkereskedelemhez nem kapcsolódó bűncselekmények miatt indítottak eljárást, hogy növeljék az elítélésük valószínűségét. A kormányzatnak nem volt tudomása emberkereskedőkkel együttműködő tisztségviselőkről. A kormányzat nem biztosított egységes, rendszeresített emberkereskedelmi képzést a bűnüldöző szervek szakembereinek, azonban több eseti tanfolyamot és projektet is szervezett. A kormányzat körülbelül 280 igazságügyi dolgozónak biztosított képzést az áldozatvédelemről (2017-ben 130

főnek, 2016-ban pedig 840 főnek), 50 főügyész-helyettesnek az emberkereskedelemre utaló jelekről, valamint a bűnüldöző szervek 50 tisztségviselőjének a prostitúcióról és az emberkereskedelemtől, melyek elsősorban a gyermekkorú áldozatokra és azok azonosítására, valamint továbbutalására, illetve a megelőzésre koncentráltak. A jelentéstételi időszak során az országos rendőrség együttműködött Hollandia és az Egyesült Királyság rendőrségével, melynek keretében három közös nyomozócsoport foglalkozott az emberkereskedelemhez kapcsolódó ügyekkel. A kormányzat 2017 és 2018 tekintetében nem számolt be külföldi állampolgárok emberkereskedelem miatt történő kiadatásáról (2016-ban 52 ilyen esetre került sor).

VÉDELEM

A kormány védelemre irányuló intézkedései továbbra is elégtelenek voltak. A kormányzat 30 olyan azonosított áldozatról számolt be, akiket regisztráltak az emberkereskedelem áldozataival kapcsolatos nyilvántartásra és ügyvitelre szolgáló, az EU által finanszírozott elektronikus rendszerben (az EKAT-rendszerben), amely ebben az évben kezdte meg a működését; ezzel szemben 2017-ben 33 áldozatot azonosítottak, 2016-ban pedig 44-et, a nagykövetségek által azonosított személyeken felül. A 30 azonosított áldozat közül 18-at a civilszervezetek jelentettek be; nyolcat az Igazságügyi Minisztérium áldozattámogató szolgálata; hármat a nagykövetségek; egyet pedig a pártfogó felügyelői szolgálat. A NNI emberkereskedelmi részlege 26, a regionális bűnüldöző szervek pedig 10 áldozat azonosításáról tettek jelentést (a bűnüldöző szervek arról nem számoltak be, hogy 2017-ben hány áldozatot azonosítottak); a hatóságok tájékoztatták az áldozatokat a rendelkezésre álló szolgáltatásokról, azonban nem gondoskodtak a továbbutalásukról. Beszámolóik szerint a civilszervezetek az emberkereskedelem 79 áldozatának nyújtottak segítséget (2017-ben 66-nak, 2016-ban pedig 143-nak). Uniós támogatással több mint 540 tisztségviselő vett részt az EKAT-rendszerrel kapcsolatos képzésen. A civilszervezetek arról számoltak be, hogy nem világos az EKAT-rendszer célja, illetve az sem, hogy a kormányzat hogyan tervezi használni a rendszert az áldozatok ügyeinek kezelésére. A kormányzat nem tett kellő erőfeszítéseket az áldozatok veszélyeztetett lakosságban belüli felderítésére és azonosítására, így például a szexuális szolgáltatások keretében kizsákmányolt felnőttek és gyermekek, az állami fenntartású intézményekben élő gyermekek, a külföldi munkások, valamint a kísérő nélküli kiskorúak – ideértve a menedékkérőket is – körében. Bár a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal átfogó képzést szervezett a tranzitzőnákban és az ország területén dolgozó tisztségviselőinek és szociális munkásainak, továbbá egy civilszervezettel együttműködésben szűrések céljából kidolgozott egy új azonosítási formát is, 2018-ban egyetlen áldozatot sem azonosítottak a harmadik országbeli állampolgárok között – ideértve a menedékkérőket is. A szakértők ezenkívül amiatt is bírálták a kormányzatot, hogy a tranzitzőnákban nem gondoskodott megfelelő áldozatkezelési mechanizmusról. A 14 éven aluli kísérő nélküli gyermekeket eltávolították a tranzitzőnákba, azonban ezek a gyermekek semmilyen speciális szolgáltatáshoz nem fértek hozzá; a 14 és 18 év közötti gyermekek – köztük az áldozatok is – csak akkor hagyhatták el a tranzitzőnát, ha a kormányzat jóváhagyta a menedékjog iránti kérelmüket. Az emberkereskedelem áldozatainak azonosításának rendjéről szóló kormányrendelet felsorolja az áldozatok azonosításáért felelős intézményeket, tartalmazza a feltételezett áldozatokkal kitöltendő adatlapot, és meghatározza az eljárásra vonatkozó szabályokat. Egyes megfigyelők amiatt bíralták ezt a mechanizmust, hogy nem elég érthető, és nem tartalmaz megfelelő előírásokat; hogy túlságosan széles körű mérlegelési jogkört biztosít az első fokon eljáró tisztségviselőknek, ideértve a rendőrséget is; valamint hogy nem került sor az eljárási szabályok széles körben történő terjesztésére a tisztségviselők között. A bűnüldöző szervek általában a prostitúcióval vádolt összes személyt – tehát a gyermekeket is – bűnözőként kezelték, és az adott cselekményhez kapcsolódó közigazgatási jogi szankciókkal sújtották őket, valamint kapcsolódó szabálysértésekkel vádolták meg őket. Az emberkereskedelem elleni magyar jogszabály nem védte meg az emberkereskedelemtől

áldozatait – ideértve a gyermekeket is – az olyan jogellenes cselekmények miatt kiszabható közigazgatási vagy büntetőjogi szankciókkal szemben, amelyek elkövetésére az emberkereskedők kényszerítették őket. A kormány 2017-ben módosította a szabálysértésekről szóló törvényt; az elfogadott módosítás lehetővé tette a bűncselekmények sértettjeinek szankcionálását kizáró általános rendelkezés alkalmazását a büntetőjogi felelősség alól történő részleges mentesülés eseteiben, és a beszámolók szerint a rendelkezés minden szabálysértés, így a prostitúció esetében is alkalmazandó; a kormányzat nem említett példákat a szóban forgó rendelkezés alkalmazására. A kormány következetesen elmulasztotta azon 2011. évi uniós irányelv végrehajtását, amely szerint a hatóságok a prostitúcióhoz kapcsolódó emberkereskedelem áldozatává vált személyeket kötelesek úgy kezelni, mint az emberkereskedelem áldozatait, függetlenül a kezdeti beleegyezésüktől. A szabálysértési törvény szerint a gyermekek legfeljebb 30 napig tarthatók fogva büntetés-végrehajtási intézetben, illetve halmazati büntetés esetén – szexuális szolgáltatásokban való részvétel miatt – 45 napig. Egyes szakértők azt állították, hogy általánosságban a rendőrség nem érti, hogy a prostitúcióban részt vevő személyek veszélyeztetettek az emberkereskedelem szempontjából, illetve hogy a bűncselekmények áldozatainak szankcionálását kizáró rendelkezés az ő esetükben is alkalmazandó; a rendőrség csak ritkán vizsgálta az emberkereskedelemre utaló jeleket a prostitúciós ügyek alpereseinek eseteiben – ideértve a gyermekeket is. A bírók beszámolóit szerint a gyermekeket szankcionáló közigazgatási eljárások csak abban az esetben szűntek meg, ha a gyermek arra hivatkozott, hogy jogellenes cselekmény áldozatává vált. A hatóságok 54 gyermeket – akik mindannyian lányok voltak – büntettek meg prostitúcióval kapcsolatos jogellenes cselekmények miatt (2017-ben 67-et, 2016-ban pedig 88-at); 30 gyermek figyelmeztetést kapott, 11 fő esetében pénzbírságot szabtak ki (kettő esetében a fellebbezés lehetőségének kizárásával), hét főt büntetés-végrehajtási intézetben történő elzárásra ítélték, hatot pedig közérdekű munkára. A szakértők megkérdőjelezték a gyermekek elzárására vonatkozó kormányzati adatok pontosságát, és becsléseik szerint a hatóságok évente több mint 200 gyermeket tartottak elzárva prostitúcióval kapcsolatos cselekmények miatt.

Továbbra is csak kevés áldozatsegítő szolgáltatás állt rendelkezésre, amelyek koordinálatlanok és elégtelenek voltak, és az áldozatokat az újbóli áldozattá válás veszélyének tették ki. A kormányzat egyéves juttatás formájában 24,25 millió Ft-ot (86 550 USD-t) – 2017-ben 21,9 millió Ft-ot (78 170 USD-t), 2016-ban pedig 19 millió Ft-ot (67 820 USD-t) – nyújtott egy civilszervezetnek két olyan átmeneti otthon fenntartására, amelyek 12-12 áldozatnak biztosítanak szállást, utazási támogatást, pszichológiai és szociális segítséget, valamint jogi tájékoztatást. Mindkét átmeneti otthon férfiaknak és nőknek is helyet biztosított; 10 férfit és 21 nőt szállásoltak el (szemben a 2017-ben elszállásolt 20 áldozattal). Ugyanez a civilszervezet további 8 millió Ft-ot (28 550 USD-t) kapott négy olyan félutas ház fenntartására, amely 4-4 áldozatot tud támogatni a reintegrációban, legfeljebb öt évig; a félutas házakban 12 olyan áldozatot segítettek, akik korábban az átmeneti otthonokban részesültek ellátásban. A hatóságok egy másik civilszervezetnek 10 millió Ft-ot (35 690 USD-t) nyújtottak azért, hogy felújítsa az emberkereskedelem áldozatai számára fenntartott menedékhelyeit – 2017-ben 5,4 millió Ft-ot (19 270 USD-t) biztosítottak a menedékhelyek fenntartására és két alkalmazott fizetésére. Az Igazságügyi Minisztérium 2019-ben közszolgálati szerződést kötött egy civilszervezettel három áldozatsegítő központ fenntartására, valamint az áldozatsegítő telefonvonal támogatására, amelyre mindenféle bűncselekménnyel kapcsolatban érkeztek telefonhívások. A 2019. évi működésre 115,2 millió Ft-ot (411 180 USD-t) biztosítottak. Az áldozatoknak nyújtott szolgáltatások súlyosan alulfinanszírozottak voltak; a civilszervezetek arra ösztönözték a kormányzatot, hogy az emberkereskedelmet kezelje kiemelten, és biztosítson elegendő finanszírozást az áldozatoknak nyújtott minőségi ellátásra.

Minden magyar és uniós áldozat jogosult volt az állam által biztosított pénzügyi támogatásra, pszichológiai szolgáltatásokra, jogi segítségre, tanúvédelemre és menedékhelyre, feltéve, hogy az emberkereskedelemre Magyarországon került sor; a magyar állampolgárok számára akkor is elérhetőek voltak ezek a szolgáltatások, ha jogszerűen tartózkodtak abban az országban, amelyben

áldozattá váltak. A nemzeti áldozatkezelési mechanizmus nem terjedt ki a jogszerű lakóhellyel nem rendelkező nem uniós állampolgárokra, és nem biztosított jogalapot az ezen áldozatoknak nyújtott szolgáltatások finanszírozására. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) eseti engedélyt adott egy állami finanszírozású civilszervezetnek a nem uniós áldozatoknak történő szolgáltatásnyújtásra minden olyan esetben, amikor azt a civilszervezet kérte; a kormány nem számolt be arról, hogy hány ilyen esetre került sor. A szakértők bírálták a kormányzatot az áldozatvédelmi szolgáltatásokra vonatkozó összehangolt iránymutatások hiánya miatt, megjegyezték, hogy az áldozatkezelési rendszer nem hatékony, és arról számoltak be, hogy az érintett minisztériumok között nincs egyetértés a nem uniós külföldi áldozatok védett elhelyezésének lehetőségeivel kapcsolatban (függetlenül az említett személyek tartózkodási helyétől). A magyar és az uniós áldozatok két átmeneti otthonon keresztül legfeljebb hat hónapig vehettek igénybe szolgáltatásokat, függetlenül attól, hogy az áldozat együttműködött-e a bűnüldöző szervekkel. Az Igazságügyi Minisztérium áldozatsegítő szolgálata pénzügyi támogatást, az áldozattá válásról szóló igazolást, valamint tanúvédelmet biztosított, amennyiben a kormányzat büntetőeljárást indított az elkövető ellen; egy, az EKAT-rendszerben regisztrált áldozatnak 43 000 Ft (153 USD) összegű pénzügyi támogatást nyújtott, ezzel szemben 2017-ben két áldozatnak 117 500 Ft-ot (419 USD-t) biztosított. Az áldozatsegítő szolgálat kérelemre kifizethette a hazatelepüléssel kapcsolatos utazási költségeket. Egy magyar állampolgár igényelt hazatelepülési segítséget az Egyesült Királyságból; a magyar nagykövetség saját járművében szállította haza az áldozatot. A jelentéstételi időszakban az Igazságügyi Minisztérium három áldozatsegítő központja közül – amelyeket azért hoztak létre, hogy olyan szolgáltatásokat nyújtsanak a bűncselekmények áldozatai számára (ideértve az emberkereskedelelem áldozatait is), mint a személyre szabott pszichológiai és érzelmi támogatás vagy az áldozatok jogaival kapcsolatos tájékoztatás – csak egy nyújtott szolgáltatást az emberkereskedelelem áldozatainak; a budapesti központ az emberkereskedelelem hat feltételezett áldozatának nyújtott érzelmi támogatást. A szakértők bírálták a központokat a multidiszciplináris szemlélet hiánya miatt, valamint amiatt, hogy nem képesek átfogó szolgáltatásokat nyújtani – ideértve a szálláshelyeket is –, illetve hogy nem rendelkeznek megfelelő nyomkövetési és értékelési eljárásokkal. A kormányzat nem vezetett be külön programot a külföldön azonosított magyar áldozatok hazatérésének és reintegrációjának támogatása céljából. A szakértők megjegyezték, hogy nem álltak rendelkezésre a hosszú távú reintegrációt segítő szolgáltatások. Az állam egyetlen áldozat esetében sem rendelt el jóvátételt vagy kártérítést.

A gyermekkorú áldozatok azonosítására, továbbutalására és támogatására csupán az általános gyermekvédelmi rendszer és az állami fenntartású otthonok álltak a kormányzat rendelkezésére, e rendszer személyi feltételei és erőforrásai azonban nem elegendőek a megfelelő ellátás, illetve biztonság biztosításához; ennek következtében fennáll annak veszélye, hogy az áldozatok ismételten az emberkereskedelelem áldozatává válnak. A szakértők tartós problémaként jelölték meg az emberkereskedelelem gyermekkorú áldozatainak biztosítandó segítség és a speciális menedékhelyek hiányát. A kormányzat a szexuális célú emberkereskedelelem áldozatává vált három, Ausztriából visszaküldött gyermeket állami fenntartású gyermekotthonban helyezett el. A kormányzat októberben 5 millió Ft-ot (17 850 USD) adott egy civilszervezetnek azért, hogy az segítséget nyújtson a szexuális célú emberkereskedelelem gyermekkorú áldozatainak, valamint hogy a veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatban megelőzési tevékenységet folytasson három állami fenntartású gyermekotthonban – szemben a 2017-ben biztosított 6 millió Ft-tal (21 420 USD). Az állami fenntartású otthonokban és az árvaházakban élő gyermekek mind az otthonban töltött időszak alatt, mind a 18 éves korukban előírt távozásukkor ki voltak téve az emberkereskedelelem veszélyének. Egyes megfigyelők arról számoltak be, hogy az állami fenntartású otthonokban – melyeket a megfigyelők a börtönökhöz hasonlítottak – a kormányzat nem biztosított megfelelő speciális szolgáltatásokat a gyermekkorú áldozatoknak. A szakértők arról számoltak be, hogy azokat a gyermekeket, akik szökési kísérlet után visszakerültek a gyermekotthonba, gyakran hetekre vagy hónapokra bezárták a szobájukba. 2016-ban az EMMI a civilszervezetek és a kormányzat képviselőiből létrehozott egy szakértői munkacsoportot, amely az állami fenntartású

intézményekben zajló szexuális célú emberkereskedelemmel foglalkozik; a csoport 2017 májusában elkészített egy ajánlásokat is tartalmazó értékelést; az ajánlások alapján a kormány képzést tartott. 2018 júliusában a kormány kiadott egy utasítást, amely szerint valamennyi gyermekvédelmi intézmény és állami fenntartású otthon köteles értesíteni a bűnüldöző szerveket minden olyan esetről, amelyben feltételezhetően gyermekeket zsákmányoltak ki prostitúció céljából – azon jól ismert probléma ellenére, hogy a rendőrség az érintett gyermekeket nem áldozatként, hanem bűnözőként kezeli.

Egy 2018-as jelentésben az Európa Tanács emberkereskedelemmel foglalkozó szakértői csoportja (GRETA) mély aggodalmát fejezte ki a tranzitzőnákban tartózkodó gyermekek miatt, valamint amiatt, hogy Magyarországon nem tesznek erőfeszítéseket annak érdekében, hogy a menedékkérők és az illegális bevándorlók körében azonosítsák az emberkereskedelem áldozatait. A GRETA jelentése szerint a tranzitzőnákban uralkodó állapotok nem segítik elő a bizalom légkörének megteremtését, ami lehetővé tenné az emberkereskedelem áldozatai számára, hogy beszámoljanak a velük történetekről. A GRETA ezenkívül megjegyezte, hogy továbbra is jellemző a kitoloncolást megelőző kockázatértékelés nélkül végrehajtott kollektív kiutasítás.

A nem uniós külföldi állampolgár áldozatoknak 30 nap gondolkodási idő áll a rendelkezésére, hogy eldöntsék, hogy segítenek-e a bűnüldöző szerveknek; ez alatt az időszak alatt ideiglenes tartózkodási igazolásra jogosultak; az ideiglenes tartózkodási igazolás kiadását az Igazságügyi Minisztérium áldozatsegítő szolgálata kezdeményezi, az idegenrendészeti hatósággal együttműködésben. A hatóságokkal együttműködő nem uniós külföldi állampolgár áldozatok az együttműködés tartama alatt tartózkodási engedélyre jogosultak. A kormányzat a jelentéstételi időszak alatt nem adott ki ideiglenes és állandó tartózkodási engedélyt, illetve nem adott mentességet a kitoloncolás alól az emberkereskedelem áldozatainak. Az új büntetőeljárási törvény – amely 2018 júliusában lépett hatályba – lehetővé teszi a bíróságok számára, hogy megvédjék az emberkereskedelem azon áldozatainak személyazonosságát, akik tanúvallomást tesznek. A civilszervezetek továbbra is aggályosnak találták, hogy a kormányzat nem biztosít kellő védelmet az emberkereskedők ellen tanúskodó áldozatoknak; a jelentéstételi időszakban egyetlen áldozat sem vett részt az emberkereskedelemmel kapcsolatos ügyek nyomozásában, a kapcsolódó eljárásokban vagy tanúvédelmi programban.

MEGELŐZÉS

A kormány némileg bővítette a megelőzési és koordinációs tevékenységét. A kormánynak volt egy kinevezett emberkereskedelem elleni koordinátora, aki a nemzeti koordinációs mechanizmust vezeti; ez a mechanizmus egy olyan szervezet, amelynek résztvevői kormányzati szereplők, egy nemzetközi szervezet és két civilszervezet, amelyek közül az egyik az állam által finanszírozott emberkereskedelmi menedékhelyet működteti. A mechanizmus munkáját a civil keresztszal egészítette ki, melynek elnöke szintén a nemzeti koordinátor volt. A jelentéstételi időszak alatt mindkét szervezetnek két ülése volt. A kormányzat és a civilszervezetek többsége úgy vélte, hogy e két fórumon hatékonyan lehetett megosztani a tapasztalatokat és a bevált gyakorlatokat. A kormányzat az emberkereskedelem elleni küzdelemmel kapcsolatban 2019-re vonatkozóan jóváhagyott egy intézkedési tervet, melynek megvalósítására – ideértve az emberkereskedelem gyermekkorú áldozatainak szállítására szolgáló jármű megvásárlását és az áldozatoknak szánt menedékhely megnyitását is – 159 millió Ft-ot (567 510 USD-t) különített el. A kormány nem adott ki semmilyen jelentést az emberkereskedelem ellen tett erőfeszítéseinek értékeléséről. A kormányzat – a 2016-ban és a 2017-ben biztosított összeggel megegyezően – körülbelül 66,8 millió Ft-ot (238 430 USD-t) biztosított a civilszervezeti fenntartású Országos Kríziskezelő és Információs

Telefonszolgálat (OKIT) működésére; az OKIT a nap 24 órájában elérhető sürgősségi telefonszolgálat, melynek célja, hogy segítséget nyújtson a kapcsolati erőszak és az emberkereskedelem áldozatainak; csak magyar és angol nyelven érhető el. Az OKIT 18 lehetséges áldozatnak nyújtott támogatást (2017-ben 22-nek) körülbelül 100 emberkereskedelemmel kapcsolatos telefonhívással összefüggésben (összesen körülbelül 9000 telefonhívásból). Az OKIT 15 felnőtt áldozatot irányított a menedékhelyre.

A kormányzat nem tett erőfeszítéseket a szexuális célú emberkereskedelem vagy az illegális munkaerő-kereskedelem iránti kereslet csökkentésére. A kormányzat nem volt jogosult a munkaerő-közvetítő ügynökségeket vizsgálni, illetve bírságokat vagy büntetéseket kiszabni olyan külföldi munkaközvetítő ügynökségek tekintetében, amelyek emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekményeket követtek el, azonban értékelhette, hogy az ügynökségek milyen mértékben felelnek meg az ideiglenes foglalkoztatásra vonatkozó előírásoknak; a szóban forgó ellenőrzések során a kormányzat nem azonosított áldozatokat.

AZ EMBERKERESKEDELEM JELLEGE

Ahogy az utóbbi öt év jelentéseiből látható, az emberkereskedők Magyarországon belföldi és külföldi áldozatokat is kizsákmányolnak, továbbá külföldön Magyarországról származó áldozatok kizsákmányolását valósítják meg. A veszélyeztetett csoportok közé tartoznak a mélyszegénységben élő magyarok, az alulképzett fiatal felnőttek, a romák, az egyedülálló anyák, a menedékkérők, a kísérő nélküli kiskorúak és a hajléktalan férfiak. A magyar nők, fiúk és lányok mind belföldön, mind külföldön a szexuális célú emberkereskedelem áldozataivá válhatnak – külföldön elsősorban Európán belül, Németországban, Hollandiában és Franciaországban pedig különösen nagy számban. Mind belföldön, mind külföldön – különösen Németországban, az Egyesült Királyságban és Hollandiában – előfordul, hogy emberkereskedők munkavégzésre kényszerítenek magyar férfiakat és nőket. Egyes civilszervezetek arról számoltak be, hogy fogyatékossgal élő személyek váltak a szexuális célú emberkereskedelem áldozatává. Ausztriában roma és nem roma származású magyarok nagy számban zsákmányolnak ki magyarokat – különösen roma nőket és lányokat, valamint állami gondozásból kikerülő személyeket – szexuális célú emberkereskedelem keretében. A belföldön és külföldön szexuális célú emberkereskedelem keretében kizsákmányolt magyar gyermekek jelentős számban állami gyermekgondozási intézményekből és javítóintézetekből kerülnek ki, és az emberkereskedők akkor toborozzák őket, amikor elhagyják az említett intézményeket. Egyes beszámolók szerint prostitúcióra kényszerítenek olyan magyar nőket, akiket arra vettek rá, hogy Európában álházasságot kössenek harmadik országbeli állampolgárokkal. Előfordul, hogy Nyugat-Európában a mezőgazdaságban, az építőiparban és a gyáriparban magyar férfiak válnak az illegális munkaerő-kereskedelem áldozatává. Az emberkereskedelem kelet-európai országokból származó áldozatai Magyarországon keresztül utaznak Nyugat-Európába. Magyarország a menedékkérők és az illegális migránsok tranzitországa, akik közül néhányan az emberkereskedelem áldozatai lehetnek, illetve azzá válhatnak. Az országon belül egyes roma gyermekeket koldulásra vagy kisebb bűncselekmények elkövetésére kényszerítenek, továbbá mind lányok, mind fiúk a szexuális célú emberkereskedelem áldozataivá válnak.